

Aangepaste beoordeling van alternatief 'Bodemverlaging van een deel van het verdronken land van Saeftinghe' door commissie Natuurherstel Westerschelde (13-12-2008)

Het alternatief 'Bodemverlaging van een deel van het verdronken land van Saeftinghe (cyclische verjonging) / vergraven stort (500 ha)' is door de (voormalige) commissie Natuurherstel Westerschelde beoordeeld (zie bijlagenrapport, bijlage 2, alternatief A4). Op basis van de notitie "Land van Saeftinghe en Hedwigepolder" die door de commissie en Deltares gezamenlijk is opgesteld (d.d. 15 december 2008) is een aangepaste beoordeling gemaakt. Ten opzichte van de versie in het bijlagenrapport zijn de aspecten 'Ruimte voor estuariene processen', 'Versterken natuurlijke kenmerken', 'Robuustheid maatregel' en 'Procedurerisico's' verder aangescherpt.

BODEMVERLAGING SAEFTINGHE

Alternatief A4. Bodemverlaging van een deel van het verdronken land van Saeftinghe (cyclische verjonging) / vergraven stort (500 ha)

Beoordeling:

Natuurlijkheid	Draagvlak	Realisatietijd	Kosten
Ruimte voor estuariene processen	Toezeggingen en convenanten	Minimale realisatietijd	Kosteneffectiviteit
Versterken natuurlijke kenmerken	Meekoppelen	Aantal betrokken partijen	
Robuustheid	Maatschappelijk (lokaal) draagvlak	Technische complexiteit	
	Alternatieve financieringsmogelijkheden	Procedurerisico's	

Toelichting:

Ruimte voor estuariene processen: de fysieke ruimte waarbinnen natuurlijke processen landschapsvormend zijn in het Verdronken land van Saeftinghe neemt toe. Er is echter geen sprake van toename van ruimte voor het estuarium. Het verlagen van het Land van Saeftinghe voegt geen extra ruimte voor natuur toe aan de Westerschelde

Versterken natuurlijke kenmerken: hierbij is wel sprake van uitruil van habitattypen en soorten met instandhoudingsdoelstellingen. Het Land van Saeftinghe is nu al een waardevol estuarien natuurgebied. Door verlaging ontstaat een andere soort schor: mits op de juiste locatie kan de maatregel bijdragen aan het omvormen van oud schor naar jong schor. De ene soort natuur wordt ingewisseld voor de andere soort natuur. De verlaging zal echter betekenen dat de bestaande vegetatie die hoort bij het hoge schor geheel zal afsterven. Het herstel naar een nieuwe vegetatie zal een groot aantal jaren (5?) duren. De waardering van de ene soort natuur t.o.v. de andere is niet eenduidig te maken; ook wetenschappers verschillen hierover van mening. De Natura 2000 en de Natuurbeschermingswet maken geen onderscheid: allebei waardevol en allebei estuarien.

Robuustheid maatregel: de maatregel draagt qua omvang sterk bij (ca. 500 ha) aan een relatief grootschalig schorregebied waar de invloed van estuariene dynamiek landschapsvormend is. De beheersintensiteit is afhankelijk van de uiteindelijke hoogteligging van het verlaagde schor. Op termijn zal het schor weer steeds verder ophogen en moet opnieuw ingegrepen worden en maatregelen genomen worden. Een interessante kans om dit te bereiken is verwijdering van de Gasdam.

Toezeggingen en convenanten: heeft voor zover bekend geen invloed op toezeggingen en convenanten.

Meekoppelen: meekoppeling met andere functies wordt niet verwacht.

Maatschappelijk (lokaal) draagvlak: petitie van Stichting De Levende Delta. Commissie Maljers schat het draagvlak positief in. Het draagvlak bij natuurorganisaties is waarschijnlijk minder aanwezig.

Alternatieve financieringsmogelijkheden: mogelijk kan het vrijgekomen zand verkocht of gebruikt worden. De kwaliteit van het vrijgekomen zand zal sterk bepalend zijn voor de productie en opbrengsten

Minimale realisatietijd: 133 weken voor drie sets (zie petitie)

Aantal betrokken partijen: de Staat (3/4 in eigendom) en Zeeuws Landschap (1/4 in eigendom en beheerder van het gehele gebied).

Technische complexiteit: wegzuigen is technisch mogelijk, maar is in dit soort gebieden nog niet uitgeprobeerd.

Procedurerisico's: in het Land van Saefthinghe ligt een laag zwaar vervuilde grond, waardoor afgraven niet mogelijk of erg duur is. Het is zeer wel mogelijk dat door het verdwijnen van de vegetatie na de verlaging de ondergrond sterk gaat eroderen en er alsnog vervuilde grond uitspoelt. Een en ander betekent dat er hoogstwaarschijnlijk geen vergunning verleend zal worden om de ingreep te doen. Onzekerheden en risico's zijn te groot in een beschermd natuurgebied. Mogelijk mer-plichtig (commissie Maljers).

Kosteneffectiviteit: kosten afgraven geschat op 16 mln. euro (commissie Maljers). Kosten wegzuigen grond, zie petitie De Levende Delta, 74 mln. euro (excl. BTW).